

Előfizetési árak:
 Évesre 10 frt — kr.
 Félévre 5 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy hóra — „ 85 „
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:
 PÉCSÉTT, Mária-utca 1. sz.
 a kir. ítélőtábla épületével
 szemben.
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszo-
 lalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
 PÉCSÉTT, Mária-utca 1-30 szám
 I. EMELET
 hová a lap szerelmi részét
 illető minden közlemény inté-
 zendő.
 —
 Kéziratok vissza nem adatnak
 —
 Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek 181

A hadügyminiszter kis játéka.

Pécs, 1895. június 7.

A parlamentarizmus testületek torzképe, a delegáció megkezdte működését Bécsben, és ismétlődik ugyanaz a komédia, mely a zseniális hatvanhetes kiegyezés óta évről-évre lejátszódik az ország polgárainak nem nagy gyönyörűségére, de annál nagyobb megsarcolásával.

A delegátus urak, túlnyomó nagy részben tizenhárom próbás mamelukok, végig esznek egy pár udvari ebédet, meghallgatják a miniszterek proposícióit, melyeket természetesen másodkézből, fordítás útján kapnak, mert az u. n. közös miniszterek nem értik a mi barbár nyelvünket; aztán megszavazzák a követelt milliókat és hozzá még a szívesen vett bizalmat; néha-néha azonban mégis megesik, hogy még a delegátusokban is felbuzdul az a savó, mely ereikben a vér helyét pótolja, s egy-egy nemzeti színű határozatra vetemednek.

Ilyenek pl. a magyar katonai levelezés, a magyar nyelv tanítása a katonai iskolákban, egy katonai akadémia felállítása Magyarországon s egyéb ily világraszoló renitens dolgok, melyek elhatározásakor a jámbor delegátusok háta is megborszók, de azért csak elhatározzák mégis, hadd lássák odahaza, hogy milyen kemény legények ők a gáton, kik még a Rajkrixminiszternek is mernek utasításokat adni.

Persze a Rajkrixminiszter nem veszi olyan komolyan ezeket a határozatokat, mint az azokat hozó delegátusok, azért nem is haragszik értük, hiszen hol van az megírva, hogy a delegáció határozatait végre is kell hajtani?

Ki lehet szűrni annak a civilbagáznak a szemét akármilyen kibuvóval s azért katonáék mégis azt teszik, a mi nekik tetszik. Így a magyar katonai levelezés követeléséből arra lyukadtunk ki, hogy most már a magyar hatóságok kö-

telesek elfogadni a katonaság német nyelvű átiratait, a mire előbb nem volt kötelezés; a magyar nyelv tanítására vonatkozó határozat is végre van hajtva, a hadügyminiszter abban a kellemes helyzetben lesz az idén, hogy bejelentheti a delegációnak, mikép három magyarországi katonai alreáliskolában tanulják a magyar nyelvet. Lesz is erre dörögdelmes éljenzés, a hadügyminiszter pedig a markába fog nevetni, hogy a birkák örülnek a meleg fürdőnek, mely a nyírést megelőzi.

A delegációnak ez a nagy vívmánya bizony egyetlen növendéknek sem fogja a fejébe verni a magyar nyelvet, mert a mikor a tanítókat bittal kell hajtani valaminek a tanítására, akkor képzhetők, hogy a tanítványok mennyire fognak buzgólkodni az egyértelműen fölösleges tehernek tartott tudományok elsajátításában. Bezzeg másképp fogják a német nyelv elsajátítását a magyar honvédségi tisztképzőben, a Ludovika-akadémiában. Itt nem elégsznek meg azzal, hogy a német nyelvet is tanítják, hanem egész tantárgyakat német nyelven kell tanítani s a növendékek bizonyos időben német társalgásra vannak szorítva.

A magyar nyelvnek ugyanily mérvű kultiválásáról a magyarországi katonai alreáliskolákban persze szó sincsen, elég, ha heti egy-két órában pro forma előveszik a német nyelven szerkesztett magyar grammatikát, mert ezzel elég van téve a delegáció határozatának, a cél pedig ez és nem a magyar nyelv elsajátítása.

Vannak aztán delegációnális határozatok, a melyeket még színleg is teljesíteni egészen fölösleges dolognak tart az alkotmányosnak csufolt közös hadügyi kormányzat. Ebbe a kategóriába tartozik a magyar katonai akadémia kérdése.

Arról persze szó sem lehet, hogy a közös hadsereg számára magyar tannyelvű tiszti akadémia állíttassék fel. Mikor ez a kívánság a delegáció ellenzéke részéről szóba lett hozva, Krieghammer báró, mintha legalább is detronizá-

cióról lett volna szó, oly sértő nyersséggel vágta vissza, hogy míg ő lesz azon a helyen, addig ott ilyes követelésekkel előhozakodni ne merészkedjenek. A megrezzent delegátusok erre megelégedtek annak a kérelemnek alázatos előterjesztésével, hogy mivel Ausztriában két tiszti akadémia is van, Magyarországon meg egy sincs, hát állítsanak fel nálunk is egyet, azt nem bánják, ha ez is csak oly sült német lesz, mint a másik kettő.

No de nem azért osztrák katona Krieghammer ur, hogy engedjen, mikor az ellenség csak dikcióval lövöldöz; neki nem kell tiszti akadémia Magyarországon, ha tányéron hozzák is eléje. Egyszerre kifundálta azt, hogy egy harmadik akadémia teljesen fölösleges, hiszen az osztrák armádia ugy sem tud már hová lenni a nagy tudománytól, hanem e helyett inkább szaporíttassanak az alsóbb fokú tanintézetek.

És a mikor mindezek dacára a delegáció mégis utasította a hadügyminisztert, hogy a harmadik akadémia terveit és költségvetését terjesztsze elő, azzal állt elő tavaly, hogy ennek a határozatnak nem tehetett eleget, mert nem volt rá pénz. A delegáció erre megszavazott 40,000 frtot a tervek és költségvetés elkészítésére abban a boldog reményben, hogy most már lesz német katonai akadémia Magyarországon — legalább papíron.

De ime megesett az a csuda, hogy a közös hadügyminiszter a rátukmált 40,000 frt-hoz nem nyult hozzá s legközelebb ki fogja jelenteni a bámuló delegátus uraknak, hogy „eddig nem jutott abba a helyzetbe, hogy a harmadik katonai akadémia részletes tervei és költségvetésének elkészítésére engedélyezett 40,000 frtnyi hitelt igénybe vehesse”, vagyis más szavakkal: nem tartotta szükségesnek, hogy a delegáció határozatát végrehajtsa.

Nehogy azonban a megtakarított 40,000 frt révén beálló pénzbőség mián zsirunkba fuljunk, az ismétlő fegyverek beszerzésére megszavazott 9 mil-

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Minek is van szerelem a világon?

Minek, minek? sóhajtott a szép és elegáns Tihanyi Aladár. Miért e nyomorult élet, mikor az, akit ő oly örülten szeret, nem viszonzozza érzelmeit!

Lehajta bánatos fejét az asztalra, majd feltekintett a gyönyörű holdra, mely egészen bevilágította csinos garazdon lakását, és mintha tanúnak akarná hívni azt a szép égi testet, melyhez a szerelmesek oly gyengéd vonzalommal viselődnek.

E pillanatban úgy néz ki, mintha nem is ő lenne az a vig fá, aki mindenhol jelen szokott lenni, hanem mintha valami testben és lélekben megtört ember volna!

Ugy elszokott már a mulatástól is; egyedüli öröme a magányban telik. Barátai váltig faggatják buskmorsága okáért, de nem igen tudnak belőle valamit kivenni. Néha egy-két szóval céloz rá: Majd megtudjátok nemsokára, miért vagyok oly búskomor.

Aladár gazdag szülők egyetlen gyermeke volt. Fényben és bőségben nevelkedett fel. De ő nem igen törődött mindezzel, mert a fény és gazdagság soh'sem vakíták el, ami pedig egyetlen elkényeztetett gyermeknél ritkaság.

Szép állása volt már. Tisztársai nagyon szerették; mert maga volt a jóság és becsületesség. Szerették a lányos mamák is; egészen túlterheltek a sok meghívással, melyet Aladár sohasem utasított vissza. Nem akart senkit sem megsérteni.

Egy ilyen összejövétel alkalmával ismerkedett meg Mányoky Olgával, aki ép oly szép, mint kedves leány volt. Egész este nem mozdult mellőle, folyton együtt társalognak és nem egy leány nézett irigyen

a szép Olgára, a ki a szuró tekintetekkel nem igen látszott törődni.

Hazamenet Olgának megígérte Aladár, hogy másnap meglátogatja őket, a mit Olga örömmel adott tudtára édes anyjának.

Aladár ígéretét beváltotta, és oly nagyon bele szeretett a leányba, hogy alig tudott megválni tőle. Itt kezdődött már Aladárnak szenvedése; mert Olgát az első szerelem igaz érzésével szerette.

Ezután gyakrabban ment Olgáékhoz, a mi a leánynak feltűnt, de nem is gondolt arra, hogy valami komoly szándék vezérli, mert ő már menyasszony és Aladárnak ezt már hallani kellett barátaitól. Csak mint igaz jó barátot tisztelte, mely mögött semmiféle szerelem nem lappangott.

Aladár ez idő alatt feltűnően rossz színben volt. Egy ízben haza utazott szülőihez, a kik váltig faggatták egyetlen gyermeküket, hogy mi baja, miért az a szomorúság az előbbi vidám arcon? Aladár ilyenkor erőteltet mosolylyal felelt. Ne aggódjanak édes szülei, az egész bajom csak onnan ered, hogy a levegő nem valami tiszta, a hol jelenleg tartozkodom. A szülők megnyugodtak ebben, Aladár pedig megborzadt önmagától is, hogy szülőit álnok hazugsággal ámitotta el. Tovább nem tudott otthon maradni, mint egy hétig. Erősen vonzotta haza az az ártatlan kék szem, bár maga sem tudta még, hogy öröm, vagy szomorúság vár-e rá?

Visszaérkezéskor megint el-állatogattott Olgáékhoz: mert már nem bírt Olga nélkül ellenni. Epedve várta azt a boldog pillanatot, amidőn lábaihoz borulva, elmondja neki, hogy mily kimondhatatlanul szereti. Az alkalom nem sokáig késett. Egyszer épen olyankor talált menni, mikor Olga mamája nem volt otthon.

Olga elébe sietett, nyájasan üdvözölte és kimentek a kertbe, a hol éppen akkor voltak a gyümölcsfák virágzó pompájukban. Oly szép oly elragadó volt minden, hogy Aladár azt sem tudta, hol

van? Feje szédült; elkábitotta a fák virágainak bódító illata. Leültek a kerti lugasban. Némán hosszasan nézett azokba az ártatlan szemekbe. Végre nem tudott magán uralkodni. Leborult Olga előtt és a legmélyebb szerelemtől áthatva szólt hozzá; „Olga, én önt kimondhatatlanul szeretem; szerettem attól a pillanattól fogva, a melyben először megláttam. Ne vessen meg, ne üzzön el magától! Szóljon, ha viszont szeret e engemet?”

Olgának végtelenül fájt, hogy ezt a nemes férfit vissza kell utasítani, de tehetett-e másként, mikor az ő szíve már nem volt szabad.

Aladár! — szólt a leány — ne nehezteljen reám, de én önt nem szerettem, mert én már menyasszony vagyok. Ha tudtam volna, hogy ön csak egy kis vonzalmat érez irántam, barátságunkat nem hagytam volna olyan komolylyá fejlődni. De ne vegye szívére ezt a dolgot. Van elég leány, majd fog egy másikat találni, a kiben ismét fellelheti szíve boldogságát.

Soha! Soha! — nyögte kinosan Aladár. Hazamenet még sápadtabb lett arca. Szemei homályosak voltak, mint a ki mély álomból kel fel. Benyitott szobájába, lerokadt egy székre és hosszasan, keservesen sirt. Nem is volt eszénel. Már a reggeli napsugár is megaranyozta a szobája kárpitjait, ő még mindig azon az egy helyen ült.

Álmatlanul, megtört szívvel ment másnap hivatalba. Társai meglepetten néztek reá, de nem mertek egy szót sem szólani. Arcáról leolvasták, hogy valami nagy szomorúság gyötörheti szívét.

Egy hét mult el azóta a végzetes nap óta. Aladár egy kis levelet kapott Olgától, melyben kérve kéri, hogy esküvőjénél a vőfélyi tisztet lenne szíves elfogadni.

Aladár keserűen mosolygott. Elolvasta husszor azt a kis levelet, összecsókolta minden betűjét. Elfogadom! szólt magában. Kinteljes feladat lesz

lónyi szükségletet felemeli 20 millióra. Ha olyan sok a pénzük a magyaroknak, hogy olyasmire is dobálják a pénzt, a mire nem kérik, hát izzadják ki most a felcsigázott követeléseket.

És a magyar delegáció tudomásul fogja venni, hogy határozatait a Rajkrixminister papiroskósára számára hozza; meg fogja szavazni minden pénzügyi és gazdasági válság dacára a felcsigázott hadügyi költségvetést: mi pedig legyünk boldogok és dicsőítsük a hatvanhetes kiegyezést, mely minket Ausztriával egyenrangú féllé tett s a diplomáciát és a hadsereget is közössé téve, nekünk csak az osztrákokkal egyenlő befolyást biztosított!!!

* **Közösügyi költségvetés.** A zöld borítékú füzetek tegnap osztattak ki a birodalmi fő- és székvárosban, a hol mind a két delegáció ma tartotta megnyitó ülését. Magyar nem örül, osztrák nem épül ezeknek a füzeteknek a tartalmán, mert ebben a legcsodálatosabb fikció testesül meg. Minden költségvetés lényeges alkotó eleme a kiadás és a bevétel. Csak az osztrák-magyar közösügyi költségvetés az, a mely a maga erejéből nem tud megfelelő rovatot nyitni a fedezetnek, hanem bizza ezt a népeknek mindenkor kipróbált áldozatkészségére, reális jövedelmi források nélkül, egyszerűen áthárítva 136 millió 947,900 frtnak az óriási terhet a két állam félre, s többé nincsen még csak szó sem arról, hogy az a 70 és az a 30 százalékos hozzájárulás milyen megterhelést jelent az adót fizető népeknek, a melyek különben mindig szeretettek és mindig hívek. Az alkotmányos formába öltöztetett kabinetrendelet tegnap tehát a 70 és 30% arányában majdnem százötvenhét milliót követel a dualis államtól. A kiegyezés huszonnyolc esztendei magyarzata pompásan érleli ezeket a közös költségvetéseket. Csak a tavalyi szükséglet vége mértékül már konstatalhatjuk, hogy 4.233,260 frttal emelkedett a közös budget. A közös hadügyminiszterium költségemelkedése a jövő évre 4.077,363 frt, vagyis a delegációk elé terjesztett költségvetés notifikálja az előzetes híreket a militarizmus újabb követeléseiről. Ámde nézzük az 1893. évi zárszámadást: ott 4.938,134 frt a tulkiadás. Ez mind a hadügyminiszterium reosztójába esik, az 1893. évi kezelési kimutatás 2 milliót meghaladó tulkiadását ismét csak a hadügyminiszter tulkiadása állítja be mint követelést s a számoknak ez a láncolata csak azt jelenti, hogy a militarizmus járólalagján viszik a delegációk Ausztriát és Magyarországot a pénzügyi lejtőre. Ez a tegnap előterjesztett költségvetés az eljlesztésig reális. Bevált mindent, a mit előre híreszteltek a hadügyi költségvetésről. Megjelenik előtűnk immár az 1,800.000 frt az ismétlő fegyverek beszerzésére, igaz, hogy ez a kiadás nem új, de részlete annak a terhes kötelezettségnek, melyet 1891-ben iktatott a delegáció határozatba. Megjelenik előtűnk a csapatlétszám fel-

Olgát menyasszonyi ruhában az oltárhoz vezetni, de megteszem és akkor nyugodtan halhatok meg.

Elment Olgához, hogy megköszönje a meghívást. Azóta a végzetes nap óta még nem volt ott. Olga nagyon megörült a látogatásnak, de megdöbben, mikor Aladár rá nézett. Az egész emberből csak a véghetetlen szenvedés tűnt ki.

Elérkezett az esküvő napja. Kocsik hordták a diszes esküvőhöz a sok vendéget. Aladár, mint valami túlvilági lény, úgy nézett ki. Ajkai reszkettek a fájdalomtól. Akár hogy igyekezett is fájdalmát elpalástolni, arcáról le lehetett olvasni.

Megindult a nászmenet. Aladár Olgával ment. Alig bírta karján az oltárhoz vezetni, oly gyenge volt. A szertartásnak vége lett. A kocsik gyors robogással haza vitték a sok vendéget, kikre dűsan megrakott asztalok vártak.

Vacsora után kezdetét vette a tánc. Aladár Olgát, a menyasszonyt kérte fel. Hévvél járta a csárdást. Szenvedélyesen átölelte derekát, mintha sohasem akarta volna elereszteni. A tánc végeztével kezét csókolta Olgának, és e szavakkal vált el tőle: Olga! bocsásson meg! Imádkozzék olykor érettem! Isten vele! Éljen boldogul!

Azután rávette felöltőjét és ment egyenesen a korcsmába, a mit pedig azelőtt sohasem szokott megtenni. A cigányok oda álltak mellé és húzták a fülebe a nótákat bánatos, panaszos hangon.

Reggel volt, mikor kábult fejjel haza vánszorgott. Elővette revolverét és megtöltötte. Nyomban egy tompa durranás és átlőtt szívvel feküdt pamlagán.

Asztalán egy kis levelet találtak, melyre ez a néhány szó volt írva: „Minek is van szerelem a világon?!“

U. F.

emelése, elburkoltan, mintegy folyománya annak a delegacionális taktikának, a mely nem kérdez, a közös kormányt meg nem köti, hanem megad mindent, bírálat nélkül. Egyáltalán már ma a kezelési kimutatás és szárszámadás eredményeiből konstatalhatjuk, hogy a közös kormány a legteljesebb szuverenitással semmibe sem veszi a delegacionális határozatokat. A tulkiadásoknak meg van a címe szavazva, ez igaz, de a megzavart s tényleg felhasznált összegek között olyan jelentékeny az eltérés, hogy már nem elzámi társról, hanem annak az elvnek a dekretálásáról kell beszélnünk, hogy a hadügyi kormány a delegacionális határozatokat csak alkotmányos közösségnek tartja s szabad kezét biztosít magának a létszám, a kiadások, beruházások körül. Ez jelenti a delegacionális intézmény elfajulását. Addig szolgáltatta ki magát a mindenkor többség Kálnokynak, Byland-Rheidtnak, Bauernek, míg Krieghammernek megérett a gyümölcs. Miért lenne a közös kormány őszinte, miért terjesztene elő reális költségvetéseket, mikor elfogadják tőle a bevezetett tényeket is s akceptálják a költségszám lát is. Ez a magyarázata a folyton megújuló hitel-tülpéseknek.

Hírek.

Pécs, 1895. június hó 7.

— **(Vasárnapi munkaszünet.)** Egyik helybeli laptársunk megírta valamelyik nap, hogy a törvényben kontemplált vasárnapi munkaszünet az üzletekre nézve július és augusztus hónapokban d. e. 10 órakor kezdődik. Egy kis tévedésben leledzik laptársunk; mert igaz ugyan, hogy a 20.000 lakoságon aluli városokban július és augusztusra van szorítva ez a korábban megkezdődő nyári munkaszünet, de a 20.000 lakoson felüli városokban, a minő pl. Pécs városa is, június és július hónapokra. Tehát hogy valamiképpen bírság ne érje kereskedőinket a rendőrség részéről záróra megszegése miatt, helyesen tessék, ha nem annak a téves magyarázatnak, hanem a valóságának megfelelőleg intézkednek. Különben utalunk a kapitányság által a mai nap kiadott következő hirdetményre:

„Több oldalról hozzám intézett kérdésekre az ipari munka vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. VII. t.-c. s vonatkozó rendeletek alapján újólag közhírré teszem, miszerint a következő ipari munkák: a) a gépipárnál a sürgős és halaszthatlan javítási munkák; b) a kisipárnál a sürgősen rendelt javítási munkák; c) a pékipárnál az áru elkészítése és szállítása; d) a mészáros, hentes és kalbászkészítő ipárnál az elkészítés, elárúsítás és szállítás; e) minden a rendelet II. A) 1. és 2. pontjai alatt meg nem nevezett ipari és kereskedelmi üzletekben az elárúsítás és a házhoz szállítás; f) kereskedelmi és ipari irodákban a kereskedelmi és gyári alkalmassítottak irodabeli munkája a június és július hónapokban eső vasárnapokon csak délelőtti 10 óráig folytatható. Ezen tilalom ellen vétők kihágást követnek el és 100 frt-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők. Pécsen, 1895. június 6-án. Vaszary főkapitány.“

— **(Volt tanulók megemlékezése.)** A pécsi kir. áll. főreáliskolában 1882-ik évben érettségit tett tanulók s azoknak az előbbi osztályokban volt társai közül többen, kik 1892. évi augusztus 20-án Pécsen iskolatársi találkozóra összejöttek, a főreáliskolára való kegyeletes emlékezésül egy alapítványt tettek, melyből évenként egy vagy két olyan főreáltanodai idegen nyelvű tanuló kap jutalmat aranyban, ki a magyar beszédet legjobban elsajátította. Ezen jutalmat tegnap vitte el Dischka Győző intézeti igazgatóhoz Rónaky Kálmán dr. megyei ár. jegyző. Az igazgató örömmel vette át a pályadíjat s megígérte, hogy az alapítók intenciójához mértén fogja azt kiadni az iskolai év végén. Ezen igazán szép alapítványt az intézetnek a következő volt tanulói tettek: Burgstaller Lajos kir. mérnök Fiume, Erreth János gyógyszerész Pécs, Eicher István körjegyző Kis Dorogh, Krausz Nándor bányafőnök Salgótarján, Kleiszner Károly urod. intéző Henrika, Molnár Dénes urod. ispán Körösnöye, most már néhai Munczhardt Géza városi főmérnök Pécs, Németh István urod. ispán Bukovecz, Ott Béla borkereskedő Pécs, Prokisch Artur körjegyző Villány, Rausch Károly számvevő Mernye, Rónaky Kálmán dr. megyei aljegyző Pécs, Ruepprecht István gépgyáros Pécs, Saághy Ferenc megyei ellenőr Pécs, Saághy Kálmán városi számtiszt Pécs, Saághy Ferenc kántortanító Kis-Vejke, Sinkó István szolgabírói iktató Apatin, Wenk Ferenc főerdész Hosszu-Hetény, Werner Ferenc áll. vasuti hivatalnok Budapest.

— **(Vizsgálatok a jogakadémián.)** Tegnap délután vették kezdetüket a szokásos vizsgálatok a helybeli jogliceumon. A tegnapi vizsgára jelentkező Krudy Géza és Szommer Béla abszolvál-

joghallgatók, a jogtudományi államvizgáról egyhangulag képesítették.

— **(Az öngyilkos temetése.)** Ma délelőtt 11 órakor ment végbe a tragikus véget ért Szász Gyula temetése a budai külvárosi temető halottas házából. A tegnap kiadott gyászjelentés szerint a temetés 11 órára volt kitűzve, de már jóval 10 óra előtt nagy közönség verődött össze a halottas ház körül. A család tagjai: Szász Károly, Szász Domonkos püspökök, Szász Róbert miniszter osztálytanácsos, az elhunyt gyermekei, valamint a lelkész pont 11 kor érkeztek meg, a kik a közönség sűrű sorfala közt bevonultak a halottas házba, a hol az egyszerű leászóezetlen koporsóban feküdt Szász Gyula, hogy még egyszer megpillanthassák szeretett atyjuk, testvérük vonásait. A Concordia vállalat emberei gyorsan leföldték a koporsót és kihozták a halottas ház elé. Megkondukt e pillanatban a temető kápolna kis harangja és ennek siró kisereje mellett Szabó József ev. ref. lelkész szivreható imát mondott, hogy alig maradt szem szárazon. Ima végeztével vállra vették a koporsót és megindultak vele arra a helyre, hol az öngyilkos neje aluszaza örök álmait, a hol elkövette végzetes tettét, a hol meg volt ásva számára a sir. Leeresztették az egyszerű feketére festett koporsót, a melyen csak ez állott „Szász Gyula élt 61 évet“, a pap ismét egy rövid imát mondott, midőn aztán a csakhamar sirhantá domborult rögök elföldték azt, ki nem talált már több örömet ez életben. A koszorukat a sirhant fölé helyezték; szalagjaikról a következőket lehetett olvasni: „Szeretett atyjuknak — gyermekei.“ „Kedves testvéreknek — testvérei.“ „Blum Béla és neje — barátjuknak.“ „Pécsi reform. egyháztanács — Szász Gyulának.“ „A felülvizsgálók — tisztelt főnököknek.“ „Nagys. Szász Gyula miniszter. titkár urnak — tisztviselői.“ A hátramaradt, most már teljesen árva kiskorú gyermekeket a három testvér veszi gondozása alá.

— **(Jövedelmi pótdadók kifüggesztve.)** Pécs szab. kir. város hatósága részéről köztudomásra hozatik, hogy az 1883. évi 44. t. c. 16. és 18. §-ának rendelkezése szerint az 1895. évre kivetett általános jövedelmifótdadó lajstromok az érvényesítési záradékkal ellátva f. é. június hó 8-tól 8 napi időn a pénztári hivatalban közszemlére tételnek ki Pécsen, 1895. június hó 7-én tartott tanácsülésből. Pécs. sz. kir. város tanácsa.

— **(Öngyilkosság)** által, e — ma már — nem szokatlan uton vetett végett ifju éie ének Molnár Károly kacsótai molnárnak vásárosdombói származású szolgálja. — Gazdája revolverét észrevétlenül kivitte a malomból s a falu közvetlen közelében levő vályog gödröknél melibe lötte magát a szerencsétlen. F. hó 4-én reggel a pásztorok akadtak ott reá. Az élet eme könnyelmű eldobálása, mely a nép körében is utat tör magának, uralkodó nyavalyája a század végének, a legbizonyosabb mutatója annak az erkölcsi nihilizmusnak, mely hit nélkül bolygva át sivár életét, annak csak addig tud örülni, mig nagyon is romlott izléssel becsült tisztátalan örömeiket, gyönyöröket nyújt. E mellett elveszti ellentálló képességét, kis bajok legyőzik. — Ámde mit predikálunk? Hát a művelt rendet oly mohón utánzó földnépén miért ne látszanék meg a „fin de siècle“?

— **(Esperességi kerületi gyűlés.)** A szegzárd-kerületi róm. kath. papság gyűlést tartott e hó 4-én Szegzárdon Sághy Pál esperes elnöklete alatt. A gyűlésen a kerületi papság majdnem teljes számban jelent meg s az egyházi ügyek elintézésén kívül nagy vitára adott okot az a kérdés, hogy vajjon szavazzanak-e bizalmat Agliardinak, vagy ne? A többség határozatilag kimondotta, hogy más kerületek példáját nem követi és így nem elegendik bele a politikába. A néppárt megalakítását nem mondták ki.

— **(Veszedelemes játék.)** Mint vörösmarti tudósítók írja, vérlázító esemény játszódott le a közeli napokban Vörösmarthon. Kovács Jóska, Takács József mostoha fia, játszótársát, Burján Györgyöt játékközben agyonszurta. Kovács Jóska és Burján György rég időktől fogva hű játszótársak voltak, kik eltekintve némi csintalanságot, jó barátok voltak. Kedden délután kaszával játszott a két gyerek, mikor egyszer csak véletlenül Kovács a mit sem sejtő Burján Gyurkát hasba szurta a borotva élességű kaszával. A szerencsétlen Burján gyerek nehéz sebe folytán a rákövetkező napon meghalt.

— **(Hazavágyó magyarok.)** A Szerémségben lakó magyaroknak, mintegy 500 léleknek szomorú sorsáról értesítenek bennünket. Haza vágyanak, mert rosszul folynak ott dolguk és a viszonyok olyanok, hogy gyermekeik feltétlenül elhorvátosodnak, mert magyar iskolát állítani nem képesek, magyar szót pedig ott nem igen hallanak. Az volna most kívándorolt véreinknek az óhajításuk, hogy a horvát kormány venné át az ő fundus instruktusukat az esetleg az ő helyükbe letelepülő horvátok számára,

a pénzügyminiszterium pedig engedné el az adójukat és ily módon is könnyitné meg visszatelepítésüket. Őszintén kívánjuk, hogy a hazavágyók igyekezetét siker koronázza.

— **(Milleniumi bélyeg.)** A kereskedelmi miniszterium elhatározta, hogy az ezredéves kiállítás tartamára új postabélyegeket hoz forgalomba, amelyre a kiállítási plakát-pályázaton díjat nyert szoborcsoportozat lesz rányomva. A csoportozat a vezéreket tünteti fel, amint Árpádot pajssra emelik. Nevesetesebb alkalmakra postabélyegeket kibocsátása nem új gondolat. Károly román király jubileuma napján árusítottak a nap emlékére készített bélyeget, amelyet élelmes kereskedők hónapok mulva drága pénzen adtak el a bélyegyűjtőknek. Amerika fölfedezésének négyszázados emlékére egész éven át szintén ily emlék-postabélyegeket voltak forgalomban, amelyek az új világrész nevesetesebb mozzanatait tüntették föl. Az eszme tehát nem új ugyan, de jó. Érdekes ségét azonban növelné, ha minden más más értékű bélyeg ezredéves fennállásunknak más és mozzanatát vagy alakját örökítené meg.

— **(Érdekes válóper.)** Pubi maga az éjjel megint nagyon későn jött haza! Istenem, mi lesz magából? Engem csak mindig keserít, — álmatlanul fekszem, folyton magáért aggódom...

Ez volt a minden reggeli mondása a szőke menyecskének, sokat mondott még ezenkívül, — de nem használt, a Pubi — a férjem uram — csak minden este elment a kaszinóba, s hogyan, hogyan se, — reggel, mikor már a nap jó magasan állott, tért haza — becsipve.

— Kedvesem, — mondja a Pubi — maga ezt nem érti. Maga azt hiszi talán, hogy a predikációjával nekem ijedséget okoz. Ohó! Tudom én mit akar — heukk, heukk — it már csuklani kezdett — tudom én... heukk!

— Igen tudja, menjen aludni, maga — malac!

— Maaa-lac?

— Igen malac, ha akarja 20-szor malac!

Többet már nem szólhatott Pubi ur, mert a gondos menyecske vánkost nyomott arcára, s addig letakarva tartotta míg el nem aludt.

Másnap Pubi ügyvédet fogadott, hogy ő válni akar feleségétől, ki első sorban 20 szoros malacnak degradálta, másodsor pedig vánkossal fojtogatni kezdte, a mi nem épen boldonság. A válóper folyik, kíváncsiak vagyunk, elválasztják-e őket.

— **(Mit csináljunk a rossz szivarokkal.)** Már igen sokan törték a fejüket azon, hogy a rosszul készített, nem szelelő szivarokon hogyan lehet segíteni, de még eddig senkinek sem sikerült megoldani. Most a dublini Smoker's Weekly c. újság a következő eljárást ajánlja: „A nem szelelő szivarokat végig kell csepegtetni mérsékeltlen fekete-kávéval, azután egyenkint jó vastag írópapírra helyezni őket, úgy, hogy egymáshoz hozzá ne érjenek s így pár napig száradni hagyni. Ezután rakjuk bádög skatulyákba és fedjük be, hagyjuk így két napig és a harmadik napon, ha szép napsütéses idő van, vegyük elő és egyenkint szép óvatosan dobjuk ki az ablakon“.

— **(Cseléd szőkevény.)** Baross György szolgálóegény, ki hosszabb időn át hűen szolgált Petrovics Ferenc abaligetesi kocsmárosnál, egy szép napon cselédkönyvét s gazdája 30 frt készpénzét ellopta, s nyomtalanul eltűnt. Köröztetése elrendeltetett.

— **(Ki lopta el a ponyvát?)** Ez a kérdés merült ma fel a pécsi kir. törvényszéknél. Ugyanis Tury Pál szentlőrinci ügyvéd múlt év október havában megbizta Bálint Lajos kocsisát, vigyen el egy láda apróságot Munkácsi Lajos becefaí lelkészhez. Bálint el is ment, de mire visszatért, a ponyvának fele, mivel a láda betakarva volt — hiányzott. Lopás, illetve sikkasztás vétségeért perelte be Tury kocsisát, a kir. törvényszék azonban, minthogy a sikkasztás bebizonyítható nem volt, Bálint Lajost felmentette.

— **(Állami porzó.)** Nem arról a porró akarunk most szólni, melyet a magas kormányon ülők szórnak a magyarok szeméibe, hanem arról a porró, a mi nincs — a pécsi m. kir. távirat hivatalban. Hogy tisztán fejezzük ki magunkat: nincs a hivatalnak porzója. A találékony közönség aztán hogyan segített magán? Lyukat csinált a falba azzal a tollal, a mivel másutt írni szoktak és onnét kaparja ki a vakolatot — porzó helyett. Nem akarjuk a pécsi távirat hivatalnak teljes elhordását bevárni, éppen azért oda adresszáljuk kérésünket, a hová illik: Vagy porozzátok be a tisztelt hivatalnok urak az általuk irt vevényeket, vagy tartson a m. kir. kincstár porzót. Tessék elhinni, az az épületrongálás többé kerül, mint egy kocsi homok ára.

— **(Meleg van!)** Érik a csereasznye, puhul az aszfalt; a gavallérok térdig érő fehércaikos nadrágban, a kisasszonyok porcipőben járnak. Pazarul ontja melegét a nap, hogy csak úgy alél tőle az em-

ber és a fiakkeres ló. Mert ez utóbbi is érzékeny lény; azért olyan rokkantak az inai. A város csendes, a bolternyők lecsussznak a kövezetig a fagyallal rontja meg a gyomrát az ember. A gazdasági hivatal fényes déliben öntösti az utcákat, mert akkor még látni a port, alkonyatkor azonban már nem. Házaságokat sem az égben, sem a földön nem kötnek. A rendőr orvos mérges gombákat keres a piacon s ha ilyenekre nem akad, elkobozza a hamis tejet. A hivatalnokok szabadságot kérnek; nyalábszámra érkezik e tárgyban a hivatalfőkhöz az érzékeny instancia. A városi tanács kiadja a rendeletet, hogy óvakodjunk a koleravészélytől, mert e vészbe sok ember belevész. A hidegfürdő-tulajdonosok öles plakátokat tesznek közzé, melyeken feldicsérik a hidegvizet, ellenben szigorú szavakkal ítélik el az einslagos bort. A vízvezetéki társaság pedig óva inti a mélyen tisztelt publikumot a hideg víz nagy mérvű fogyasztásától s inkább ajánlja a gőzfürdőket. Mikor mindez így történik, biztosra vehető, hogy nyári cudar meleg napok járnak. Az elősoroltak fényes bizonyítékot szolgáltatnak erre. Meleg van, annyi tény!

— **(Hírlapi hirdetések fontossága.)** A vidéki ember, kereskedő, vagy iparos, sok helyen még mindig kidobott pénznek tekintti azt az összeget, a mit a kereskedő vagy iparos hírlapi hirdetésekért ad ki. Azért nem is képesek nagyobb forgalmat csinálni, mert szűk körre vannak utalva s az a nyereségük, a mit a polgári hasznon felül, vevőik kis csoportján huzhatnak, sokszor 50% vagy 60% kal tartva ki az árakból. A világ leggazdagabb üzlet emberei, urai milliiónak, beösmérik, hogy vagyontuk egyedül a hírlapok hirdetéseinek köszönhetik. Így Barnum, a reklámok nagy mestere, azt mondja, hogy a gazdagság útja nyomdafestékekkel van bekenve, mert ő üzletének óriási sikerét hírlapi hirdetéseknek köszönheti. Aszter szerint üzletembereknek a gazdagság a nyomdák jövedelmének szaporításától függ. Maculay pedig így szól a hirdetésekéről: „valamint a gépnek a gőz, úgy az üzletnek a mosgató ereje a hírlapi hirdetés.“ Vanderbilt a nagy milliomos szerint honnan tudja meg a világ, hogy valamely hasznos dolognak birtokában vagyunk, ha nem hirdettük? Wechwart A. J. önvallomása szerint számtalan milliót szinte a hírlapi hirdetéseknek köszöni — Herceg Rudolf egy berlini világhírű cég főnöke ezeket mondja: „Egész vagyonomat, világszerte ismert nevet, hírlapi hirdetéseknek köszönöm, melyek nélkül ma semmiféle üzlet nem boldogul.“ Persze a pécsi üzleti feltogás eddig még nem jutott; azonban hisszük a változó viszonyok s a kilátásban levő lázasabb idegen verseny majd rázorítja.

— **(Felmentett ügyvéd.)** Stern Károly pécsi ügyvéd felett, kit család és zsarolásért vádoltak, ma hirdették ki a kir. tábla ítéletét, mely a törvényszék felmentő ítéletét helybenhagyta. Az ítéletben a kir. ügyészség megnyugodván, jogerőssé vált.

— **(Hány lépést tesz egy levélhordó?)** Egy német uri ember egy lépésmérő segítségével kiszámította, hány lépést tesz naponta egy-egy levélhordó. Hét napon át tett kísérletet, mindannyiszor reggeli 7 órától másnap reggel 7 óráig számítva a napot. A lépések száma 46.895 és 53.660 között váltakozott, vagyis a középérték 51.900, kerekesszámban 52.000 lépés volt. Olyan napon, mikor levélh. esti szolgálata is volt, a lépések száma 58.500-ra rugott, oly napon pedig, a melyen a levélhordónak csak felszolgálata volt, lépéseinek a száma 29.800 volt. Egy-egy lépést 80 centiméternek véve, e szerint a levélhordó napjában 42.000 méternyi utat tett meg, a mi öt és fél mérföldnek felel meg. Elég csinos ut, különösen oly csekély fizetésért, a milyennel a levélhordókat díjazták.

A nyomor.

A magyar főváros mindennapi tragédiáinak száma tegnap ismét szaporodott egygyel: egy öreg asszony marólugot ivott és meghalt. A nyomor kergette a halálba, ezt irták be róla a rendőrség napi krónikájába.

Ujságíró és ujságolvasó ember előtt ez a mindennapos dolog ugyszólván közönyös, a világ egy napján életében annyi a szenzáció, az érdekes hír, hogy az ilyen „esetek“ nek csak két-három sor jut a rendőri hírek között, s az olvasó csak átfut a sablonosan megírt híren. Ezuttal azonban kivételt teszünk, kivételt kell, hogy tegyünk, mert ez esetben oly megrázó a tragikum, az egyszerű munkásasszony halálában oly fenséges dolog nyilatkozik meg, mely nemcsak a napi krónikás, de egy hivatott költő tollára is méltó volna.

Elvégre is mindnyájunknak kijut a küzdelemből, s ha a körülmények, talán saját vagy mások hibája miatt nem tudja kikerülni a mindnyájunkat utolérhető katasztrófát: azon nem segíthetünk, s különösebb részvét a szomorú esetek gyakori ismétlődése miatt nem ébredhet fel bennünk. A nyomor csak azokra tud hatni, kik a nyomort érezték és

bizony semminek sincs oly elfájtó hatása az érzelmekre, mint éppen a nyomornak, s eredménytelen küzdelmeknek.

Az az öreg asszony, s ki mérget ivott, hogy a nyomortól megszabaduljon, nem a nyomor áldosata volt, csak a nyomor hergette a halálba. Anyai szeretetének áldosata volt, mely nem a saját, hanem a gyermekeinek nyomorát nem tudta tűrni.

Mindent elkövetett a szegény asszony, hogy gyermekeit az éhhaláltól megmentse. De ma már nem élünk abban az arany korszakban, a mikor mindenki védve volt az éhhaláltól, a ki dolgozni tudott és akart. A szegény asszonyt is elérte sorsa: bárhová fordult, bármit tett, nem tudott annyit megkeresni, hogy elég kenyeret vehetett volna.

Azt tanácsolták az ösvegynek, adja gyermekeit valamelyik árvaházba. De sok az egész árva és kevés a pénz, az öt félárva nem vehették fel sehova sem.

Az asszony — hogy fiait az árvaházba fölvegyék, s mint egész árvák megmenekülhessenek az éhhaláltól: marólugot ivott és meghalt.

Hol az a materialista filozóf, a ki est az esetet a vérkeringés és az idegesség törvényeiből kimagyarázza? Hol van az a költő, a kinek fantáziája az anyai szeretet szebb megnyilatkozását el tudja képzelni, mint a hogyan az a szegény műveletlen munkásasszony bizonyosságot tett arról az isteni érzelemről, a mit a fin de siècle előtt anyai szeretetnek hívtak s a mit emlegetni modern poétáinknak már ósdi dolog.

Ez az asszony megérdemel egy könyvet, s ez az eset megérdemli, hogy elgondolkozzunk rajta; nincs igazuk azoknak, a kik azt hiszik, hogy a jelen társadalom egy nagy átalakulás előtt áll, a mely átalakulás után érvényesülni fog az a törvény és az a jog, hogy ha tudok dolgozni és akarok, követelhetek munkát, s a végzett munka fejében olyan munkadíjat, a melylyel létfontartási ösztönömet kielégíthetem.

TÁVIRATOK.

— **Modern kisisten.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Heim Péter kereskedelmi miniszteri tanácsos, a posta ügyosztály főnöke, a ki maga is „pick-auf“ kezdte, lévén valamikor ő is Sanyaró Vendel, ma a levélhordók küldöttségét, a kik helyzetük némi javításáért esedeztek, ridegen és gorombán elutasította. „Menjenek — házmestereknek, tartassák el magukat feleségeik által.“ Nagy részüket rögtön elhelyezte vidékre. A fővárosi levélhordók közt nagy a lehangoltság, ma este értekezletet tartanak és valószínűleg kimondják a sztrájkot.

— **Szabad az ut Szerbiába.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A magyar-szerb határon beszüntették az utlevél kényszert.

— **A bolgár fejedelem utazása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Ferdinánd bolgár fejedelem Párisból Bécsbe érkezett. Ma este Szófiába utazik.

— **Agliardi megy.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Bécsi nunciussá valószínűleg Rinaldinit nevezi ki a szentszék. Agliardit kárpótlásul soron kívül, három esztendei várakozást engedve, bibornokká teszik.

— **A delegációkból.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Tegnap delután 5 órakor alakult meg Bécsben a magyar delegáció. Elnökül egyhangulag Andrássy Aladár grófot választották, a ki megnyitó beszédeben megemlékezett Albrecht főhercegről, Kálnoky grófról és visszalépéséről. Lemondása bírálatába — ugymond — nem bocsátkozik, azonban nem hallgathatja el, hogy a monarchiának a Balkán részakben folytatott politikája a magyar érdekeknek teljes egészében meg nem felelt és ezért örömmel és megnyugvással lát oly diplomatát a külügyek élén, a kinek eddigi pályáján elég alkalma volt beszerezni az ez irányban szükséges információkat. Élteti végül a királyt és a királynét.

Az osztrák delegátusok Lobkovitz Ferdinánd herceget választották meg elnökül, a ki hasonló szellemű beszédet mondott.

— **Pártok torzsalkodása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A kecskeméti Bartók-Ugron-párt csekély szótöbbséggel kimondta, hogy nem vesz részt a Kossuth Ferencnek 9-iki odajövetelekor rendezendő ünnepségekben. A tagok ezért a körből tömegesen kiléptek és nyomban beléptek a másik 48-as körbe.

